

RAMOWY PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO NA LATA 2015-2020

Osoby odpowiedzialne za realizację Programu Doradztwa Edukacyjno- Zawodowego :

- dyrekcja szkoły;
- nauczyciele, wychowawcy,
- **doradca zawodowy**

Cele ponadprzedmiotowe nauczania wspomagające doradztwo zawodowe w gimnazjum:

- samowiedza ucznia na temat siebie, systemu kształcenia oraz możliwości kształtowania swojej ścieżki kariery zawodowej,
- rozwijanie zainteresowań ucznia zgodnie z jego oczekiwaniami,
- **pomoc uczniowi w podjęciu przez niego świadomej decyzji dotyczącej wyboru szkoły ponadgimnazjalnej.**

KLASA PIERWSZA

Moduł: uczeń poznaje siebie: „Jaki jestem?”

Cel nadrzędny: poznanie ucznia, jego zainteresowań i funkcjonowania na różnych przedmiotach, pozwalające na poznanie ucznia w różnych sytuacjach, określenie jego umiejętności.

Cel dla ucznia: nazywanie określonych czynności, umiejętność obserwacji samego siebie, świadomość własnych możliwości.

Cele dla nauczycieli i doradcy zawodowego:

- uświadomienie samo wiedzy ucznia w tym zakresie, diagnoza oczekiwań i aspiracji ucznia,
- zwrócenie uwagi, w jakich sytuacjach uczeń czuje się najlepiej (pracując samodzielnie, w grupie, w pracy z rzeczami, przyrodą, ludźmi),
- **poznanie przeciwwskazań zdrowotnych ucznia, jego ograniczeń zawodowych (poznanie opinii rodziców, lekarzy, poradni psychologiczno-pedagogicznej).**

Zadania:

1. Wskazanie źródeł informacji o sobie samym oraz obiektywizacja spostrzeżeń i wskazanie sposobów oraz możliwości weryfikowania wiedzy o sobie samym:
2. Zaktywizowanie ucznia do pracy nad sobą w celu ustalenia: zainteresowań, uzdolnień i umiejętności, temperamentu, charakteru, mocnych i słabych stron, osiągnięć szkolnych, stanu zdrowia.
3. Dokonanie samooceny przez ucznia.

Wykonawcy:

1. Nauczyciele każdego przedmiotu przybliżają uczniom zawody i specjalności, które wiążą się z prowadzonym przedmiotem, eksponując treści związane z wyborem zawodu.
2. *Wychowawcy oraz doradca zawodowy realizują zadania wynikające z programu wychowawczego w formie pogadarek, rozmów, dyskusji z zakresu orientacji zawodowej:*

Proponuje tematów zajęć dla uczniów:

2. Wychowawcy oraz doradca zawodowy realizują zadania wynikające z programu wychowawczego w formie pogadarek, rozmów, dyskusji z zakresu orientacji zawodowej:

Propozycje tematów zajęć dla uczniów:

- Moje plany na przyszłość
- Jak mam możliwości kontynuowania nauki?
- Czym jest praca dla człowieka?
- Moje i Twoje hobby i pasje
- Moje i nasze sukcesy szkolne. Jak osiągnąć sukces?
- Moje zainteresowania
- Chcę poznać siebie
- Marzenia-jak je realizować?
- Jak planuję swoją przyszłość?
- Zmiana – stały element życia
- Stres – wróg czy przyjaciel?
- Motywacja – co to jest i po co?
- Czy współpraca się opłaca?

3. Doradca zawodowy wspomaga wychowawców i nauczycieli przedmiotów pomagając przy realizacji zadań przygotowując ankiety, kwestionariusze, literaturę, itp.

4. Rodzice zapoznają się z założeniami szkolnej pracy informacyjno-doradczej na rzecz uczniów przedstawionej przez wychowawcę klasy. Biorą czynny udział w zajęciach psychoedukacyjnych dla rodziców, mających na celu wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci.

KLASA DRUGA

Moduł: uczeń poznaje zawody: „Kim zostanę?”

Cel nadrzędny: umożliwienie uczniowi rozwijania jego zainteresowań.

Cel dla ucznia: krytyczne spojrzenie na wybrany lub wymarzony zawód i spowodowanie refleksji: jak go zdobyć, czyli, od jakiej szkoły ponadgimnazjalnej rozpocząć; prowadzenie rejestru informacji o samym sobie.

Cele dla nauczycieli i doradcy zawodowego:

- zorientowanie się czy wychowankowie znaleźli odpowiednie dla siebie koła zainteresowań,
- zwracanie większej uwagi na dobre strony ucznia i podkreślanie ich częściej niż tych negatywnych,
- zapoznanie ucznia z istniejącymi zawodami oraz pomoc w pogłębianiu wiedzy o interesujących go zawodach,
- **kształtowanie potrzeby konfrontowania oceny stanu swego zdrowia z wymaganiami wybieranego zawodu.**

Zadania:

- ćwiczenie umiejętności zdobywania informacji o zawodach oraz korzystania z różnych źródeł informacji o zawodach,
- **poznanie źródeł informacji o zawodach**

Wykonawcy

1. Nauczyciel przedmiotu przybliży uczniom zawody, które się wiążą z prowadzonym przez niego przedmiotem.

2. W ramach lekcji eksponuje treści związane z wyborem danego zawodu, umożliwiając uczniom poznanie różnych grup zawodów i podjęcie zawodowych decyzji.

3. Wychowawcy i doradca zawodowy realizują zadania wynikające z programu wychowawczego w formie pogadarek, rozmów, dyskusji i dram z zakresu orientacji zawodowej:

Propozycje tematów zajęć dla uczniów:

- Zawody, których praca służy dzieciom.
- Praca zawodowa naszych rodziców.
- Mój stosunek do pracy i obowiązków rodziców.
- W jakim zawodzie chciałbym pracować i dlaczego?
- Potrzeby rynku pracy i możliwości zatrudnienia.
- Co należy brać pod uwagę przy wyborze zawodu?.

- w jakim zawodzie chciałbyś pracować i dlaczego?
- Potrzeby rynku pracy i możliwości zatrudnienia.
- Co należy brać pod uwagę przy wyborze zawodu?.
- Zainteresowania – inspiracja do działania i sposób na relaks.
- Rozwijam skrzydła – podsumowanie wiedzy o sobie.
- Świat zawodów. Co to takiego ?

4. Doradca szkolny wspomaga wychowawców i nauczycieli przedmiotów poprzez przygotowanie i udostępnianie materiałów informacyjnych:

- wiedza o zawodach
- istota zawodu - czyli o zadaniach i czynnościach, warunkach pracy, wymaganiach psychofizycznych, środowisku pracy i narzędziach pracy
- przeciwwskazania zawodowe
- rynek pracy
- wymagania pracodawców
- zawody z przyszłością, zawody poszukiwane na rynku pracy,
- prezentowanie różnych grup zawodowych na filmach audiowizualnych oraz płytach CD,
- prowadzenie zajęć z młodzieżą,
- poradnictwo indywidualne i grupowe w zakresie określenia predyspozycji zawodowych.

5. Rodzice jako przedstawiciele różnych zawodów włączają się do działań informacyjnych szkoły.

Propozycje tematów spotkań dla rodziców:

- Jaki jest potencjał mojego dziecka?
- informacja zawodowa, czyli co warto wiedzieć o zawodach

KLASA TRZECIA

Moduł: uczeń poznaje ścieżki edukacji.

Cel nadrzędny: poznanie przez ucznia wszystkich ścieżek edukacyjnych w celu świadomego i właściwego wyboru szkoły ponadgimnazjalnej oraz próby wyboru ścieżki zawodowej,

Cel dla ucznia: poznanie struktury edukacji (szkoły ponadgimnazjalne, szkoły policealne, szkoły pomaturalne, szkoły wyższe) , warunków i kryteriów przyjęć do szkół ponadgimnazjalnych.

Cele dla nauczycieli i doradcy zawodowego:

- zapoznanie uczniów i rodziców ze strukturą szkolnictwa ponadgimnazjalnego, warunkami i kryteriami przyjęć do szkół ponadgimnazjalnych,
- **uświadomienie uczniom i rodzicom konieczności ciągłego kształcenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych.**

Zadania:

1. Zapoznanie uczniów i rodziców ze strukturą szkolnictwa i typami szkół.
2. Zapoznanie z kierunkami dalszego kształcenia oraz uświadomienie, że dany zawód można zdobyć różnymi drogami.
3. Pomoc w wyborze zawodu.
4. Przedstawienie warunków i kryteriów przyjęć do szkół ponadgimnazjalnych.
5. In formowanie gdzie szukać pomocy w realizacji swojej zawodowej kariery.
6. Określanie predyspozycji zawodowej uczniów.

Wykonawcy:

1. Doradca zawodowy przedstawia uczniom system kształcenia w Polsce, ścieżki kształcenia w zależności od posiadanej wiedzy ucznia, sposoby osiągnięcia określonego poziomu wykształcenia oraz możliwości przekwalifikowania.

wykształcenia oraz możliwości przekwalifikowania.

2. Doradca zawodowy i wychowawca zapoznaje uczniów z Komunikatem Dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej dotyczącym przebiegu egzaminu gimnazjalnego oraz kryteriami przyjęć do szkół ponadgimnazjalnych.
3. Wychowawca przedstawia rodzicom system edukacji w Polsce, zapoznaje z kryteriami przyjęć do szkół ponadgimnazjalnych, zapoznaje z Komunikatem Dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej dotyczącym przebiegu egzaminu gimnazjalnego.
4. Wychowawca, nauczyciel WOS, nauczyciel języka polskiego instruują uczniów w zakresie wypełniania podań do szkoły ponadgimnazjalnej.
 5. Wychowawca realizuje zadania wynikające z programu wychowawczego w formie pogadanek, rozmów, dyskusji, materiałów informacyjnych z zakresu orientacji zawodowej:

Propozycje tematów zajęć dla uczniów:

- Jak planuję swoją przyszłość?
- Postawa ucznia a plany na przyszłość.
- Jestem przyszłym obywatelem swojego kraju.
- Zawody przyszłości.
 - Nowe kierunki i profile kształcenia.
 - Wymagania i kryteria przyjęć do szkół ponadgimnazjalnych.
 - Decyzje – szanse czy ograniczenia?
 - Informacja zawodowa, czyli co warto wiedzieć o zawodach?
 - Szkolnictwo ponadgimnazjalne. Ścieżki kształcenia.
 - Krok za krokiem, czyli nie od razu Kraków zbudowano. O celach i planach edukacyjno- zawodowych.

6. Doradca szkolny wspomaga wychowawców, nauczycieli, rodziców i uczniów poprzez:

- gromadzenie materiałów informacyjnych z zakresu:
 - struktury kształcenia,
 - typów szkół,
 - wszystkich dróg prowadzących do zdobycia określonego zawodu,
 - wymagań i kryteriów przyjęć do szkół ponadgimnazjalnych
 - możliwości doskonalenia i doksztalcenia,
 - możliwości przekwalifikowania się,
- zorganizowanie wyjazdu na „Targi Edukacyjne”
 - zorganizowanie prezentacji szkół ponadgimnazjalnych przez spotkania z przedstawicielami poszczególnych placówek
 - prowadzenie zajęć z młodzieżą,
 - prowadzenie indywidualnych rozmów,
 - przeprowadzanie badań diagnostycznych.

7. Rodzice/opiekunowie prawni zapoznają się z aktualną i pełną ofertą edukacyjną przedstawioną przez wychowawcę klasy. Będą również indywidualnie współpracować z wychowawcą i doradcami szkolnymi w celu ustalenia kierunków kształcenia uczniów mających problemy zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne, itp.

Propozycje tematów spotkań dla rodziców/opiekunów prawnych:

- Szkolnictwo ponadgimnazjalne
- Jak wyznaczać i osiągać cele zawodowe.

ZADANIA I TREŚCI DLA NAUCZYCIELI RÓŻNYCH PRZEDMIOTÓW

J. Polski

1. Przedstawienie typów preferencji np. zawód nauczyciel – ścieżka kariery edukacyjnej i zawodowej
 - Mocne strony i uwarunkowania zdrowotne np. brak wad wymowy, tembr głosu

i zawodowej

- Mocne strony i uwarunkowania zdrowotne np. brak wad wymowy, tembr głosu
- Umiejętność redagowania tekstu
- Zasób słownictwa
- Interpretowanie tekstów kultury, duża wyobraźnia
- Dobrze rozwinięte umiejętności społeczne (lubiący prace z dziećmi i młodzieżą)

2. Wywiad z reprezentantem zawodu np. Pisarzem, poetą

3. Spotkania z ciekawymi ludźmi.

4. Nauka pisania pism urzędowych.

5. Prezentowanie siebie jako przyszłego wykonawcy jakiegoś zawodu, wykorzystanie do tego techniki dramy,

Matematyka

1. Podstawy przedsiębiorczości (biznes plan)

2. Zawody „matematyczne” (matematyk, księgowy, inżynier, pracownik banku) – kierunki kształcenia, możliwości zatrudnienia, specyfika zawodu.

3. Lokaty i kredyty bankowe jako wstęp do założenia firmy

4. Wskazanie konkretnych zawodów, które wymagają bardzo dobrej znajomości matematyki, np. matematyka i fizyka teoretyczna, geodezja, marketing, księgowość, rachunkowość, itp.,

J. Obce

1. Nazwy zawodów w języku obcym.

2. Wymagania i ścieżki kształcenia w zawodach: nauczyciel, tłumacz, tłumacz przysięgły, przewodnik wycieczek, hotelarstwo i turystyka, dyplomacja

3. CV i list motywacyjny w j. obcym.

4. Scenki dramatyczne przedstawiające różne zawody a związane z realizowanym słownictwem.

Biologia

1. Przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania różnych zawodów

2. Jakie zawody można wykonywać osoba zafascynowana biologią (zootechnik, dietetyk, lekarz, laborant itp.)

3. Wyjścia do miejsc tematycznie nawiązujących do biologii (np. oczyszczalnia ścieków, wodociągi, wysypisko śmieci itd.)

4. Organizacja happeningów na tematy ochrony, zdrowego żywienia, ochrony środowiska.

Chemia

1. Zawody, które mogą wykonywać osoby lubiące chemię np.(farmaceuta, lekarz, mikrobiolog, laborant, pracownik naukowy, kosmetolog, przemysł spożywczy, chemiczny, włókienniczy, oczyszczalnia ścieków, ochrona środowiska.

2. Ograniczenia związane z zawodami (nie każdy może być chemikiem).

3. Spotkania ze specjalistami.

Informatyka

1. Określenie związków łączących technikę i informatykę, wykorzystanie ich w niektórych zawodach (np. programista, technik informatyk, operator sprzętu komputerowego itd.),

2. Ekonomiczne i społeczno-etyczne aspekty rozwoju techniki i informatyki - ich wpływ na postęp i zmiany w zawodach,

3. Predyspozycje fizyczne i psychiczne oraz zdolności niezbędne do pracy w kontakcie z danymi/ symbolami np. informatyczne, ekonomiczne, itp.),

4. Określanie i ocenianie swoich mocnych i słabych stron w działaniach technicznych i informatycznych.

z danymi/ symbolami np. informatyczne, ekonomiczne, itp.);
4. Określanie i ocenianie swoich mocnych i słabych stron w działaniach technicznych i informatycznych.

Technika

1. Wskazywanie umiejętności niezbędnych do wykonywania zawodów związanych z organizacją i bezpieczeństwem pracy (np. diagnostów, inspektorów kontroli usług i handlu, inspektorów pracy, techników BHP), projektowaniem (np. architektów, kreślarzy, urbanistów), konstruowaniem (np. konstruktorów maszyn i urządzeń), materiałoznawstwem i technologiami (np. inżynierów i techników technologii drewna, materiałów budowlanych, metali, odzieży, skóry, szkła i ceramiki oraz żywności), komunikacją (np. informatorów ruchu, kierowców, konduktorów, kontrolerów ruchu, maszynistów pojazdów).

Fizyka

1. Wskazywanie umiejętności niezbędnych do wykonywania zawodów związanych z elektrotechniką i elektroniką (np. elektroników, elektromechaników, elektryków), eksploatacją urządzeń i systemów technicznych (np. manewrowych, maszynistów, mechaników, operatorów sprzętu),

WOS

1. Wy korzystanie i tworzenie informacji. - uczeń znajduje i wykorzystuje informacje na temat życia publicznego; wyraża własne zdanie w wybranych sprawach publicznych i uzasadnia je; jest otwarty na odmienne poglądy.

2. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów - uczeń rozpoznaje problemy najbliższego otoczenia i szuka ich rozwiązań.

3. Współdziałanie w sprawach publicznych - uczeń współpracuje z innymi – planuje, dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich.

4. Znajomość zasad i procedur demokracji - uczeń rozumie demokratyczne zasady i procedury, stosuje je w życiu szkoły oraz innych społeczności, rozpoznaje przypadki łamania norm demokratycznych i ocenia ich konsekwencje, wyjaśnia znaczenie indywidualnej i zbiorowej aktywności obywateli.

5. Znajomość i rozumie zasady gospodarki rynkowej - uczeń rozumie procesy gospodarcze oraz zasady racjonalnego gospodarowania w życiu codziennym, analizuje możliwości dalszej nauki i kariery zawodowej.

6. Zaznajamianie z rynkiem pracy i przyczynami bezrobocia.

Geografia

1. Omówienie niezbędnych umiejętności do wykonywania zawodów np. geolog, hydrolog, klimatolog, kartograf, meteorolog, pilot wycieczek, przewodnik turystyczny.

2. Omówienie kryteriów zdrowotnych związanych z zawodami, przy wykonywaniu których niezbędna jest znajomość geografii.

Historia

1. Omówienie niezbędnych umiejętności do wykonywania zawodów np. nauczyciel historii, archeolog, renowator zabytków, architekt, historyk sztuki, historyk, muzealnik, urbanista

1. Omówienie niezbędnych umiejętności do wykonywania zawodów np. nauczyciel historii, archeolog, renowator zabytków, architekt, historyk sztuki, historyk, muzealnik, urbanista, antykwariusz, etnograf/etnolog, archiwista, przewodnik turystyczny, konserwator budynków
2. Omówienie możliwości zdobycia zawodów związanych z zainteresowaniami historycznymi.

Plastyka

1. Omówienie niezbędnych umiejętności do wykonywania zawodów takich jak na przykład: artysta plastyk, architekt wnętrz, artysta fotografik, witrażysta,.

Muzyka

1. Omówienie niezbędnych umiejętności do wykonywania zawodów takich jak na przykład: kompozytor, inżynier dźwięku.
2. Przeciwwskazania zdrowotne.

Wychowanie fizyczne

1. Wpływ sprawności fizycznej na wybór zawodu.
2. Omówienie ścieżki kariery zawodowej nauczyciela wychowania fizycznego.
3. Omówienie możliwości kształcenia na Akademii Wychowania Fizycznego (sprawnościowe egzaminy wstępne, kierunki, specjalności).

PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. Uczeń zna czynniki niezbędne do podjęcia prawidłowej decyzji o wyborze zawodu: wiedza o zawodach, własnych predyspozycjach, rynku pracy.
2. Uczeń posiada możliwie najpełniejszą znajomość siebie, swoich upodobań, mocnych i słabych stron oraz predyspozycji do wykonywania zawodów.
3. Uczeń zna strukturę szkolnictwa ponadgimnazjalnego (znajomość kryteriów przyjęć do szkół ponadgimnazjalnych).
4. Uczeń ma świadomość, że zawód nie jest wybierany na całe życie i że każdy człowiek może wykonywać, co najmniej kilka zawodów, (które można zdobyć różnymi drogami).
5. Uczeń jest zorientowany gdzie szukać, pomocy w wyborze zawodu, szkoły i planowania kariery.
6. Uczeń potrafi sporządzać dokumenty określone procedurą ubiegania się o pracę.
7. **Uczeń posiada umiejętność praktycznego wykorzystania najnowszych osiągnięć technicznych i informacyjnych.**

EWALUACJA

1. Rozmowy z przedstawicielami: Rady Rodziców, Uczniów, Rady Pedagogicznej.